

Ny föreskrift

”Ordination och läkemedelshantering”

<http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2017/tydligarereglerskagesakrarelakemedelshanteringivarden>

Ny föreskrift om ordination och hantering av läkemedel

Målet med de nya föreskrifterna är att de ska **stödja hälso- och sjukvården i arbetet för en säker läkemedelshantering.**

- Vårdgivarens ansvar förtydligas
- Öppen- och slutenvården får gemensamma regler
- Kraven på kunskap och uppföljning höjs

Socialstyrelsens styrelse beslutade om föreskrifterna i april 2017, **träder ikraft 1 januari 2018**

Författningen innehåller bestämmelser och rekommendationer om..

- tillämpningsområde m.m.
- definitioner
- ledningssystem
- **behörighet att ordinera läkemedel**
- **ordination av läkemedel (inklusive lämplighetsbedömning)**
- **behörighet att iordningsställa, administrera och överlämna läkemedel**
- **iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel**
- **delegering av iordningsställande och administrering eller överlämnande av läkemedel**
- **ställningstagande till pågående läkemedelsbehandling vid inskrivning**
- **läkemedelsgenomgångar**
- **kontroll och förvaring samt rekvisition av läkemedel och**
- undantagsbestämmelse

Lämplighetsbedömning

Den som ordinerar ett läkemedel ska säkerställa att ordinationen är lämplig med utgångspunkt i patientens behov. Bl.a. ska ordinatören ta hänsyn till

1. hälsotillstånd,
2. ålder,
3. kön,
4. läkemedelsanvändning,
5. pågående behandling och utredning,
6. överkänslighet mot läkemedel, och
7. eventuella graviditet eller amning.

Vid bedömningen ska även läkemedlets kontraindikationer och andra viktiga faktorer för läkemedelsbehandlingen beaktas.

Generella direktiv om läkemedelsbehandling

- Mer information om ordinationen i direktivet
- Fortfarande krav på att en sjuksköterska ska göra en behovsbedömning och kontrollera indikation och kontraindikation

Dosjustering

Vissa av vårdgivaren angivna sjuksköterskor får en möjlighet att justera doseringen i en läkemedelsordination.

I de situationer där doseringen är beroende av en patients individuella mål- eller mätvärden. Doseringen får justeras endast om det är förenligt med en god och säker vård av patienten. Justeringen ska göras med utgångspunkt i patientens behov.

Krav på vårdgivaren vid iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel

Vårdgivaren ska säkerställa att den som iordning-ställer och administrerar eller överlämnar ett läkemedel har tillgång till

- de uppgifter om läkemedelsordinationen som har dokumenterats och uppgifter om vem som har ordinerat läkemedlet och tidpunkten för ordinationen.
- uppgifterna ska finnas samlade.

Kontroll vid iordningställande

4 § Den som iordningställer ett läkemedel till en patient ska mot den givna ordinationen kontrollera

1. patientens identitet,
2. läkemedelsnamn eller aktiv substans,
3. läkemedelsform,
4. läkemedlets styrka,
5. dosering,
6. administreringsätt, och
7. administreringstillfällen.

Vid spädning av läkemedel ska särskild försiktighet iakttas.

Kontroll vid iordningställande forts.

Den som iordningställer ett läkemedel ska göra en rimlighetsbedömning av såväl den ordinerade som den iordningställda dosen av läkemedlet.

Kontroll vid överlämnande och administrering

Den som administrerar eller överlämnar ett läkemedel till en patient ska mot den givna ordinationen kontrollera

- patientens identitet,
- läkemedelsnamn eller aktiv substans,
- läkemedlets styrka,
- läkemedelsform,
- dosering,
- administreringsätt, och
- administreringstillfällen.

Dokumentation vid iordningställande och administrering eller överlämnande av läkemedel

Vid iordningställande och administrering eller överlämnande av ett läkemedel ska det i patientjournalen bl.a. dokumenteras uppgifter om:

1. vem som har iordningställt och administrerat eller överlämnat
2. när läkemedlet har iordningställts och administrerats eller överlämnats,

Om aktiv substans har angivits i ordinationen eller om läkemedlet har bytts ut mot ett annat likvärdigt läkemedel, ska även namnet på det läkemedel som har iordningställts och administrerats dokumenteras.

Fyra säkerhetsnivåer innan delegering får ske

- 1. Av vårdgivarens rutiner ska det framgå** under vilka **förutsättningar** och i vilka **situationer** delegering får ske.
 - I vårdgivarens rutiner ska även framgå vilken kompetens och kunskap som krävs för den som genom delegering får i uppgift att iordningställa och administrera eller överlämna läkemedel
- 2. Verksamhetschefen ska ansvara** för att besluten om delegering
 - är förenliga med en god och säker vård, och
 - omprövas i nödvändig omfattning.
- 3. Hälso- och sjukvårdspersonal** från endast delegera om det är förenligt med god och säker vård och ansvarar för att den som får uppgiften har förutsättningar att fullgöra uppgiften
- 4. Den som genom delegering får i uppgift** att iordningställa och administrera eller överlämna läkemedel ska ha
 - dokumenterade kunskaper om hantering av läkemedel och de risker som är förenade med hanteringen.

Förtydligande om delegering - Vårdgivarens ansvar

Av vårdgivarens rutiner ska det framgå vilken kompetens och kunskap som krävs för den som genom delegering får i uppgift att iordningställa och administrera eller överlämna läkemedel

Förtydligande om delegering- Verksamhetschefens ansvar

Verksamhetschefen ska ansvara för att besluten om delegering

- är förenliga med en god och säker vård, och
- omprövas i nödvändig omfattning.